

Europaudvalgets formand

Til formanden for Folketingets Retsudvalg
Peter Skaarup

4. april 2005
J.nr. EEU 225/ASJ

Kommissionens grønbog om arv og testamente

Kære Peter Skaarup

Kommissionen fremsætter i løbet af året en række dokumenter, hvortil der er knyttet en høringsfrist – primært hvidbøger, grønbøger og meddelelser - og hvor Folketinget således har mulighed for at komme med en udtalelse til Kommissionen. Dokumenterne giver Folketinget en mulighed for at påvirke kommende EU-lovgivning på det tidspunkt, hvor chancen for indflydelse er størst – nemlig mens bestemmelserne stadig er under udarbejdelse.

Europaudvalget orienteres løbende om de høringsdokumenter, som Kommissionen fremsætter. Europaudvalget overvejer i den forbindelse, om dokumentet vedrører et område, hvor et andet af Folketingets stående udvalg fagligt er bedre rustet til at substansbehandle sagen. Europaudvalget fremsender i så fald dokumentet til det/de relevante fagudvalg sammen med en opfordring til at behandle sagen og orientere Europaudvalget om udvalgets indstilling.

I relation til Kommissionens grønbog om arv og testamente (KOM (2005) 0065), besluttede Europaudvalget på udvalgmødet den 11. marts 2005 at anmode Retsudvalget om at behandle grønbogen.

Jeg vil derfor gerne opfordre Retsudvalget til at behandle dokumentet og på baggrund heraf komme med en udtalelse/indstilling til Europaudvalget med henblik på, at Retsudvalget og Europaudvalget i fællesskab eventuelt kan afgive et høringssvar til Kommissionen.

Jeg kan oplyse, at Kommissionen har sat høringsfristen til den 30. september 2005. Jeg vil derfor bede om, at Retsudvalget, så vidt det er muligt, orienterer Europaudvalget om sin behandling og indstilling til sagen inden den 20. maj 2005.

Jeg vedlægger Kommissionens grønbog til orientering. Når Europaudvalget inden for de kommende uger modtager regeringens grundnotat om meddelelsen, vil det naturligvis også blive fremsendt til Retsudvalget.

Med venlig hilsen

Elisabeth Arnold

Formand for Folketingets Europaudvalg

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 01.03.2005
KOM(2005) 65 endelig

GRØNBOG

Arv og testamente

{SEK(2005) 270}

(forelagt af Kommissionen)

DA

DA

1. INDLEDNING

Med denne grønbog indledes en større høring vedrørende arv efter loven og arv i henhold til testamente med en international dimension.

Kommissionen opfordrer alle berørte til inden 30. september 2005 at indsende deres svar og andre nyttige bidrag til følgende adresse:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Retfærdighed, Frihed og Sikkerhed
Kontor C1 – Civilret
B-1049 Bruxelles
Fax: +32 (0) 2 299 64 57
E-mail: jls-coop-jud-civil@cec.eu.int

Personer, der indsender svar, skal anføre, hvis de ikke ønsker deres svar og bemærkninger offentliggjort på Kommissionens websted.

* * *

ORDLISTE

"Officielt bekræftet dokument": et dokument, der fastslår en retslig kendsgerning eller en retshandel, og hvis ægthed bekræftes af en offentlig myndighed (f.eks. et dokument oprettet ved notar).

"Apostille-påtegning": en formalitet, der kræves i henhold til Haag-konventionen af 5. oktober 1961 i forbindelse med anerkendelse af udenlandske dokumenter.

"Samtidigt dødsfald": personer, der er hinandens arvinger (f.eks. far og søn), og som dør under sådanne omstændigheder, at det ikke er muligt at fastslå, hvem der døde først.

"International retskompetence": et lands retters særlige beføjelse til at pådømme en sag med en international dimension.

"Supplerende kompetence": regler om retters internationale kompetence, som ikke er harmoniseret på fællesskabsplan.

"Afdøde": den person, som arven stammer fra.

"Eksekvaturprocedure": en formalitet, der er nødvendig for at anerkende og fuldbyrde en udenlandsk dom.

"Værneting": den kompetente ret eller den ret, sagen indbringes for.

"Aftaler om fremtidig arv": aftaler vedrørende en fremtidig arv, der er indgået inden dødsfaldet.

"Arv ab intestato": arv uden testamente.

"Fælles testamente": testamente, der er oprettet af to eller flere personer i samme dokument enten til fordel for tredjemand eller til fordel for hinanden.

* * *

Allerede i Wien-handlingsplanen¹ fra 1998 stod vedtagelsen af et fællesskabsinstrument på det arveretlige område højt på prioritetslisten. I programmet med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område², som Rådet og Kommissionen vedtog ved udgangen af 2000, fastsættes det, at der skal udfærdiges et instrument på dette område. Efterfølgende blev Kommissionen i Haag-programmet³ opfordret til at fremlægge en grønbog vedrørende hele problematikken: hvilken lov der finder anvendelse, kompetence og anerkendelse samt administrative foranstaltninger (arveattest, registrering af testamenter).

Den øgede mobilitet blandt mennesker i området uden indre grænser og det stadig større antal ægteskaber/partnerskaber mellem borgere fra forskellige medlemsstater, som ofte erhverver ejendom på flere EU-landes område, komplicerer i særlig grad arvesager.

Problemerne i forbindelse med en tværnational arvesag skyldes hovedsagelig forskelle i de grundlæggende bestemmelser samt i retsplejereglerne og lovvalgsreglerne i medlemsstaterne.

Arvespørgsmålet er ikke omfattet af de internationale privatretlige bestemmelser, som Fællesskabet hidtil har vedtaget. Det forekommer derfor nødvendigt at vedtage harmoniserede bestemmelser på EU-plan.

I de fleste tilfælde afstedkommer arvesager ikke tvister. Det vil derfor ikke være tilstrækkeligt at vedtage fællesskabsret, der udelukkende vedrører afgørelse af, hvilke retter der er kompetente til at bilægge tvister om arv, og anerkendelse og fuldbyrdelse af retternes afgørelser.

For at forenkle situationen for personer, der er involveret i en tværnational arvesag, og effektivt tage fat på borgernes konkrete problemer skal et fællesskabsinstrument nødvendigvis omfatte anerkendelse af både retlige og udenretlige dokumenter (testamenter, notardokumenter og administrative dokumenter). Da det ikke er muligt at foretage en fuldstændig harmonisering af medlemsstaternes materielle ret, må der fokuseres på lovvalgsreglerne. Kommissionen finder således, at der ikke vil kunne gøres fremskridt på det arveretlige område på EU-plan, uden at der tages fat på spørgsmålet om lovvalg.

Det vil i den forbindelse være hensigtsmæssigt først at se nærmere på anvendelsesområdet for lovvalgsreglerne, der kommer til at udgøre selve kernen i et retligt initiativ, og som kan spænde meget vidt: testamenteres gyldighed, arvingers status, tvangsarv, administration af arv og arvedeling samt arvefællesskab.

Der skal desuden lægges særlig vægt på spørgsmålet om, hvilket lands lov arvesagen har mest tilknytning til. Som det ofte er tilfældet i forbindelse med international privatret, er det fristende at ville forsøge at finde ét enkelt tilknytningskriterium, der alene vil løse alle problemer. Det kan være nationalitet, som i lang tid har nydt fortrinsret, eller sædvanligt opholdssted, som er kommet på mode.

På det arveretlige område findes der imidlertid ingen kriterier, der ikke også har ulemper. Hvis afdødes sidste bopæl anvendes som tilknytningskriterium, kan det medføre, at der anvendes en lov, der har meget lidt med arvesager at gøre, f.eks. hvis afdøde ikke er

¹ EFT C 19 af 23.1.1999.

² EFT C 12 af 15.1.2001.

³ Se formandskabets konklusioner, Det Europæiske Råd, Bruxelles, den 4.-5.11.2004.

statsborger i det land, hvor han eller hun døde, og det meste af vedkommendes ejendom befinder sig i et andet land. Er det således værd at forsøge at finde ét enkelt tilknytningskriterium, eller er en vis fleksibilitet at foretrække i stedet, herunder at give parterne en mulighed for at vælge?

Uanset hvilket tilknytningskriterium der vælges i den fremtidige fællesskabsforskrift vedrørende lovvalg, kan det ikke udelukkes, at dette kriterium i bestemte situationer ikke er særlig velegnet i lyset af, hvad de personer, der er involveret i arvesagen, med rimelighed kan forvente. Deres forventninger udgør et parameter, det er nødvendigt at tage hensyn til i forbindelse med et fælles marked, der garanterer personers frie bevægelighed. En person kan således opholde sig i et land i nogen tid uden at tilegne sig ejendom overhovedet, fordi vedkommende har til hensigt på sigt at vende tilbage til sit oprindelsesland, hvor den pågældendes familie i øvrigt fortsat bor, og hvor den pågældendes ejendom befinder sig. Hvis denne person dør i det land, hvor vedkommende opholder sig, kan det være begrundet, at det er loven i det land, hvor han eller hun er statsborger, der finder anvendelse i arvesagen. Dette tilknytningskriterium mister til gengæld enhver begrundelse, hvis afdøde har forladt sit oprindelsesland for lang tid siden, og hvis den pågældende havde bopæl i en medlemsstat, hvor han eller hun har sine familiemæssige bånd og sin ejendom.

* * *

Selv om det er vigtigt at få afklaret spørgsmålet om lovvalg, må spørgsmålet om retskompetence ikke undervurderes. I nogle medlemsstater er der pligt til at involvere en dommer, mens det i andre er nødvendigt for at behandle komplicerede eller konfliktfyldte arvesager.

Hvis der skal lovgives om retskompetence, medfører det desuden, at det skal afgøres, om der skal fastsættes ét enkelt tilknytningskriterium eller tværtimod tillades en vis fleksibilitet.

Da de fleste arvesager i mange medlemsstater afvikles uden for retten, undertiden med bistand fra offentlige myndigheder eller visse juridiske fagfolk, må det undersøges, om der eventuelt findes bestemmelser om disse myndigheders og fagfolks internationale kompetence.

Ved overvejelsen af alle disse aspekter er det nødvendigt at undersøge mange særlige spørgsmål såsom aftaler om fremtidig arv, tvangsarv og trusts oprettet ved testamente. Dette begreb er ukendt i de fleste retssystemer, men anvendes imidlertid ofte i flere medlemsstater.

Sluttelig skal et fællesskabsinitiativ på det arveretlige område også sigte mod at fjerne administrative og praktiske forhindringer. Det skal i lyset heraf tilstræbes at oprette et "europæisk arvebevis". I Haag-programmet nævnes dette samt registrering af testamenter eksplicit.

2. LOVVALGSREGLER

2.1. Generelle spørgsmål

Der skal ikke herske tvivl om, at de fremtidige bestemmelser skal være universelle, for hvis man begrænser anvendelsen af harmoniserede lovvalgsregler udelukkende til internationale situationer inden for Fællesskabet og udelukker situationer, der involverer tredjelandes retsorden, besværliggøres livet for enkeltpersoner og juridiske fagfolk.

For det første bør det overvejes, hvor bredt tilknytningskriteriet i forbindelse med arvesager skal være, idet det ikke nødvendigvis er de samme aspekter, der er omfattet af arveloven i alle retssystemer. En harmonisering af lovvalgsreglerne bør således ledsages af en definition af, hvad arveloven dækker.

For det andet er det nødvendigt at fastsætte et eller flere tilknytningskriterier.

Herudover er det vigtigt at overveje, om fremtidige fællesskabsforskrifter ud over afgørelse af, hvem arvingerne er, og disses rettigheder også skal indeholde retningslinjer for overførsel af arven til arvingerne.

Spørgsmål 1: Hvilke spørgsmål skal omfattes af arveloven?

Bør lovvalgsreglerne begrænses til afgørelse af, hvem arvingerne er, og disses rettigheder, eller bør de også omfatte administration af arv eller arvedeling?

Spørgsmål 2: Hvilket tilknytningskriterium skal der anvendes for at afgøre, hvilken lov der finder anvendelse? Bør samme kriterium anvendes på hele det område, der dækkes af den lov, der finder anvendelse, eller kan der anvendes forskellige kriterier i forbindelse med forskellige aspekter af arvesagen?

Skal der i Fællesskabets lovvalgsregler sondres mellem fast ejendom og løsøre? Skal loven i det land, hvor den faste ejendom er beliggende, spille en vis rolle?

2.2. Testamenter og aftaler om fremtidig arv

Med hensyn til testamenters gyldighed er der i medlemsstaternes ret valgt meget forskellige løsninger vedrørende både testamentshabilitet, materiel gyldighed, fælles testamenter⁴, aftaler om fremtidig arv⁵ og tilbagekaldelse af testamenter. Også lovvalgsreglerne er forskellige.

Spørgsmål 3: Hvilken lov bør finde anvendelse på:

- *generel testamentshabilitet?*

- *gyldighed for så vidt angår:*

- testamenter form?
- testamenter materielle indhold?
- fælles testamenter?
- aftaler om fremtidig arv?
- tilbagekaldelse af testamenter?

Hvordan skal lovvalgsreglerne udformes for at tage hensyn til eventuelle ændringer af tilknytningskriteriet mellem datoen for oprettelse af testamentet og datoen for testators død?

⁴ Testamenter, der er oprettet af to personer i samme dokument.

⁵ Aftaler om en eller flere endnu ikke indledte arvesager.

2.3. Samtidigt dødsfald

Den rækkefølge, hvori to personer, der skal arve hinanden, dør, kan have indflydelse på deres egne arvingers rettigheder. Når personer dør ved samme begivenhed, formoder nogle medlemsstater, at de er døde i samme øjeblik, mens der i andre fastsættes en rækkefølge, hvorefter de formodes at være døde. Hvis arv efter personer, der dør samtidigt, er omfattet af forskellige love, kan det være umuligt at behandle arvesagen.

Spørgsmål 4: Hvordan løses problemet med, at de love, der finder anvendelse på samtidige dødsfald, er uforenelige?

2.4. Valg af den lov, der finder anvendelse på arv

Selv om det i de fleste EU-medlemsstater ikke er muligt for den fremtidige afdøde eller arvinger at vælge, hvilken arvelov der skal finde anvendelse, er spørgsmålet relevant. Uanset hvilket tilknytningskriterium der vælges, kan det ikke udelukkes, at det i bestemte situationer er uegnet i lyset af, hvad de personer, der er involveret i arvesagen, med rimelighed kan forvente. Der kunne således åbnes mulighed for en vis fleksibilitet.

Spørgsmål 5: Skal den fremtidige afdøde (i forbindelse med arv efter loven og arv i henhold til testamente) med eller uden de formodede arvingers samtykke kunne vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse på arvesagen? Skal arvingerne have samme mulighed, efter at arvesagen er indledt?

Spørgsmål 6: Hvis der gives mulighed for at vælge, hvilken arvelov der skal finde anvendelse, skal denne mulighed så begrænses, og skal der fastsættes retningslinjer herfor? Hvis følgende kriterier ikke er fastsat som værende objektive tilknytningskriterier, skal de så accepteres: nationalitet, bopæl, sædvanligt opholdssted m.fl.?

Spørgsmål 7: Hvornår skal disse tilknytningskriterier kunne anvendes? Skal der fastsættes særlige betingelser herfor (varighed, gyldighed på datoen for dødsfaldet osv.)?

Spørgsmål 8: Skal der være mulighed for at vælge, hvilken lov der skal finde anvendelse på fælles testamenter og aftaler om fremtidig arv? Bør der gælde betingelser herfor? I bekræftende fald, hvordan?

Spørgsmål 9: Skal en ægtefælle kunne vælge at lade den lov, der skal finde anvendelse på vedkommendes formueforhold, gælde også i en fremtidig arvesag?

2.5. Tvangsarv

I alle medlemsstaternes retssystemer beskyttes de pårørende til en afdød, der har ønsket at gøre dem arveløse. Der er tale om tvangsarv, men denne mekanisme anerkendes ikke overalt i EU.

Spørgsmål 10: Bør man fortsat anvende tvangsarv, når denne mekanisme ikke kendes i den lov, der er fastsat ved brug af lovvalgsreglerne, eller anvendelsesområdet herfor defineres anderledes? I bekræftende fald, hvordan?

2.6. Trusts oprettet ved testamente

Hvis der er tale om en international trust, skal de domstole og andre myndigheder, der er kompetente i forbindelse hermed, kunne fastslå, hvilken lov der gælder herfor. Den person, der har oprettet trusten, kan vælge, hvilken lov der skal anvendes herpå, men det kan alligevel vise sig at være nødvendigt at udfærdige lovvalgsregler.

Spørgsmål 11: Er det nødvendigt at vedtage særlige lovvalgsregler for trusts? I bekræftende fald, hvilke?

2.7. Henvisning til en anden lov

Ved at udforme fælles lovvalgsregler på fællesskabsplan vil det ikke være nødvendigt at henvise en arvesag til en anden lov, hvis alle tilknytningskriterier opfyldes i én medlemsstat. Sagen stiller sig straks helt anderledes, hvis det i medfør af lovvalgsreglerne er loven i et tredjeland, der finder anvendelse.

Spørgsmål 12: Skal det i medfør af det fremtidige fællesskabsinstrument være muligt at henvise til en anden lov, hvis det i medfør af lovvalgsreglerne er loven i et tredjeland, der skal finde anvendelse? I bekræftende fald, i henhold til hvilke retningslinjer og inden for hvilke grænser?

2.8. Forudgående spørgsmål

Den lov, der finder anvendelse på arvesager, medfører undertiden, at behandlingen af arvesagen afhænger af et såkaldt forudgående spørgsmål, der kan være omfattet af en anden lov, f.eks. et ægteskabs eller partnerskabs gyldighed eller afgørelse af et slægtskab.

Spørgsmål 13: Hvilke lovvalgsregler er det nødvendigt at vedtage for at afgøre, hvilken lov der finder anvendelse på spørgsmål, som en arvesag kan afhænge af?

3. KOMPETENCEREGLER

Medlemsstaterne har valgt at anvende meget forskellige kriterier såsom afdødes sidste bopæl, sagsøgte eller sagsøgers bopæl, visse formuegoders placering, afdødes nationalitet eller nationaliteten på den ene eller den anden part i tvisten. På dette område vil det være hensigtsmæssigt at tage hensyn til meget forskellige interesser, nemlig både de formodede arvingers, der undertiden har opholdssted i forskellige lande, og de forskellige berørte medlemsstaters, navnlig hvis formuegoderne befinder sig på deres område.

3.1. Valg af én kompetent ret

En mulighed består i at fastsætte én enkelt ret, der er kompetent, og ikke tage hensyn til sondringen mellem løsøre og fast ejendom. Der kan dog også vedtages mere fleksible bestemmelser, som det er tilfældet i forbindelse med lovvalgsreglerne, og dette kan gøres på flere måder.

Spørgsmål 14: Er det ønskeligt at fastsætte én enkelt ret, der er kompetent i arvesager? Er det muligt at se bort fra den kompetente ret på det sted, hvor den faste ejendom befinder sig? Hvis der skal anvendes et enkelt generelt kriterium, hvilket skal det så være?

Spørgsmål 15: Kan det tillades, at arvingerne indbringer sagen for retten i en anden medlemsstat end den, der i medfør af en eventuel hovedkompetenceregulering er kompetent? I bekræftende fald, på hvilke betingelser?

Spørgsmål 16: Skal der under en arvesag i en medlemsstat gives mulighed for at anmode en ret i en anden medlemsstat, hvor de formuegoder, der indgår i arven, befinder sig, om at træffe foreløbige eller beskyttende foranstaltninger?

Spørgsmål 17: Skal et fremtidigt fællesskabsinstrument indeholde bestemmelser, der gør det muligt at overføre en sag fra en ret i en medlemsstat til en ret i en anden medlemsstat, og i bekræftende fald, på hvilke betingelser?

Kriterierne i et fremtidigt instrument kan anvendes til at udpege en ret i et tredjeland. I så tilfælde vil det ikke nødvendigvis være ønskeligt ensidigt at se bort fra medlemsstaternes retters kompetence, hvis andre tilknytningskriterier, der ikke kan anvendes på fællesskabsplan, er relevante til ensidigt at afgrænse disse retters kompetence i forhold til tredjelandes retters. Hvis man vælger via medlemsstaternes nationale lovgivning som "supplerende kompetence" at finde svaret på dette spørgsmål, forhindrer det, at der findes en fælles løsning, og det kan skabe andre kompetencekonflikter.

For eksempel kunne Fællesskabets kompetencekriterium være afdødes sidste bopæl. En borger fra medlemsstat A dør i et tredjeland, hvor han kort forinden har slået sig ned. Alle arvingerne befinder sig i medlemsstat A og de fleste af afdødes formuegoder i medlemsstat B. I så tilfælde vil hverken medlemsstat A eller B i medfør af fællesskabsretten (afdødes sidste bopæl) blive udpeget, idet arvesagen har langt større tilknytning til de to medlemsstater end til det tredjeland, hvor afdøde havde sin sidste bopæl. Henvisningen til nationale bestemmelser for at løse dette spørgsmål kan skabe et nyt problem. Hvis medlemsstat A anvender nationalitetskriteriet og medlemsstat B formuegodernes placering, opstår der en positiv kompetencekonflikt. I modsat fald opstår der en negativ kompetencekonflikt.

Spørgsmål 18: Hvilke elementer er relevante for at fastslå medlemsstaternes retters kompetence i en situation som den ovenfor beskrevne?

Spørgsmål 19: Skal disse særlige kompetenceregler også finde anvendelse på formuegoder, der befinder sig på et tredjelandets område, som hævder at have enekompetence for så vidt angår disse?

3.2. Procedurer i forbindelse med overførsel af fast ejendom

Overførslen af ejendomsretten til fast ejendom sker ved registrering i forskellige registre. I nogle medlemsstater sker dette kun, efter at de nationale myndigheder har afsagt en dom eller udarbejdet et dokument. Man kunne forestille sig, at ændringen i registre kunne ske på grundlag af dokumenter udstedt i en anden medlemsstat.

Spørgsmål 20: Bør myndighederne på det sted, hvor den faste ejendom i arvesagen er beliggende, beholde sin kompetence, hvis det er myndighederne i en anden medlemsstat, der får hovedkompetence til at:

- udforme de dokumenter, der er nødvendige for at ændre tinglysningsbogen?
- træffe administrative foranstaltninger og overføre ejendom?

Spørgsmål 21: Er det muligt at udforme ensartede fællesskabsdokumenter, der kan anvendes i alle de medlemsstater, hvor der befinder sig formuegoder? I bekræftende fald, hvilke af de allerede eksisterende dokumenter ville det være muligt at gøre ensartede? Er det muligt at fjerne eller forenkle nogle af de foranstaltninger, det på nuværende tidspunkt er nødvendigt at træffe i forbindelse med internationale arvesager? I bekræftende fald, hvilke?

3.3. Ikke-retslige myndigheders kompetence

I lyset af betydningen af de opgaver, ikke-retslige myndigheder varetager – notarer og embedsmænd fra de forskellige dele af administrationen – kunne det gøres muligt for arvingerne at opfylde visse formaliteter hos myndigheder tæt på dem, hvis de ikke har opholdssted det sted, hvor hovedkompetencen ifølge kompetencereglerne ligger.

Spørgsmål 22: Skal der fastsættes bestemmelse om, at en harmoniseret kompetenceregulering også finder anvendelse på andre myndigheder, der kan tænkes at blive involveret i arvesager?

Spørgsmål 23: Skal der fastsættes bestemmelse om, at visse formaliteter kan opfyldes hos myndighederne i en anden medlemsstat end den, der udpeges i medfør af hovedkompetencereglen? Bør der gælde betingelser herfor?

3.4. Trusts

Da arvesager ikke er omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EF) nr. 44/2001, findes der ingen fællesskabskompetenceregler for tvister mellem trusts oprettet ved testamente, som ikke er omfattet af førnævnte forordning.

Spørgsmål 24: Hvilke kompetenceregler skal et fremtidigt fællesskabsinstrument indeholde for så vidt angår trusts oprettet ved testamente?

4. BESTEMMELSER FOR ANERKENDELSE OG FULDBYRDELSE

I de fremtidige fællesskabsforskrifter skal det gøres lettere for arvingerne ved at tillade anerkendelse og fuldbyrdelse af de dokumenter, der er nødvendige for at få anerkendt deres rettigheder, f.eks. retsafgørelser, notardokumenter, testamente, dokumenter, der bevidner deres status som arvinger, og beføjelser til personer, der skal administrere og behandle arvesager.

4.1. Gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af domme

Hvis der fastsættes harmoniserede regler om lovvalg og kompetence, vil den gensidige tillid til de fremtidige retsfor skrifter blive meget stor og derved gøre det overflødigt at bevare de midlertidige foranstaltninger for gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af domme. Hvis der imidlertid stadig skal være grunde til at afvise at gøre dette, skal de være de samme i alle medlemsstater.

Spørgsmål 25: Kan eksekvaturproceduren afskaffes i forbindelse med anerkendelse af domme? Skal der tværtimod indføres grunde til at afvise at anerkende og fuldbyrde domme? I bekræftende fald, hvilke?

Spørgsmål 26: Kan der fastsættes bestemmelse om, at en dom vedrørende en arvesag, der er afgivet i en medlemsstat automatisk skal anerkendes og gøre det muligt uden yderligere foranstaltninger at ændre i tinglysningsbogen i en anden medlemsstat? Skal artikel 21, stk. 3, i forordning (EF) nr. 2201/2003 tjene som inspiration?

4.2. Gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af dokumenter og testamenter

I en række medlemsstater udformer notarere og andre myndigheder en række officielt bekræftede dokumenter i forbindelse med arvesager. Der skal fastsættes en bestemmelse om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af disse dokumenter.

Det er desuden hensigtsmæssigt at overveje, om der eventuelt skal være regler, der gælder for udenlandske testamenter, som ofte ikke fuldt ud kan få virkning.

Spørgsmål 27: Kan de samme regler vedrørende gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af domme anvendes på officielt bekræftede dokumenter på arveområdet? Kan man forestille sig, at notardokumenter, der er udfærdiget i en medlemsstat i forbindelse med en arvesag, kan være med til uden yderligere foranstaltninger at ændre i tinglysningsbøger i andre medlemsstater? Skal artikel 46 i forordning (EF) nr. 2201/2003 tjene som inspiration?

Spørgsmål 28: Skal der fastsættes særlige bestemmelser med henblik på at lette anerkendelsen og fuldbyrdelse i en medlemsstat af testamenter, der er oprettet i en anden medlemsstat?

4.3. Eksekutor (herunder trusts oprettet ved testamente)

Det er afhængig af den enkelte medlemsstat frivilligt eller obligatorisk at udpege en tredjemand til at forvalte eller behandle en arvesag. Udpegelsen af sådanne personer samt deres beføjelser, der varierer fra et retssystem til et andet, anerkendes ikke altid i andre medlemsstater.

For så vidt angår gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser vedrørende trusts oprettet ved testamente er det værd at overveje, hvilke virkninger anerkendelsen af trusts selv kan få for ændringer i tinglysningsbøgerne.

Spørgsmål 29: Kan man forestille sig, at udpegelsen af en eksekutor og dennes beføjelser automatisk anerkendes i alle medlemsstater? Skal der fastsættes bestemmelse om, hvilke grunde der kan være til at modsætte sig udpegelsen af en eksekutor og dennes beføjelser?

Spørgsmål 30: Skal der oprettes en attest, der bevidner udpegelsen af en eksekutor, og hvori dennes beføjelser beskrives? Hvilken person eller myndighed bør have til opgave at udforme en sådan attest? Hvilke oplysninger skal attesten indeholde?

Spørgsmål 31: Skal anerkendelsen af trusts oprettet ved testamente gøre det muligt at registrere trustens formuegoder m.m. i tinglysningsbøger? Hvis ikke, hvilke bestemmelser skal der så vedtages?

Spørgsmål 32: Skal der vedtages bestemmelser, der sikrer den tvangsarv, der er fastsat i arveloven eller en anden lov, der kræver denne beskyttelse, selv om der eksisterer en trust? I bekræftende fald, hvilke?

5. BEVIS FOR ARVINGERS STATUS – ET EUROPÆISK ARVEBEVIS

Beviset for arvingers status som sådan varierer afhængig af det enkelte retssystem. Det er vigtigt for arvingerne, at de kan fastslå deres rettigheder og derved komme i besiddelse af de formuegoder, de skal arve, uden at der skal indledes en procedure. Hvis der findes harmoniserede lovvalgsregler, er det muligt at indføre et arvebevis, der har samme virkning i hele Fællesskabet. Dette vil unægtelig udgøre en fordel.

Der er dog flere spørgsmål, der skal afklares, nemlig betingelserne for udstedelsen af et arvebevis og dets indhold og konsekvenser.

Spørgsmål 33: Hvilke virkninger skal et arvebevis have?

Spørgsmål 34: Hvilke oplysninger skal et arvebevis indeholde?

Spørgsmål 35: I hvilken medlemsstat skal det udstedes? Skal hver enkelt medlemsstat frit kunne vælge, hvilke myndigheder der kan udstede arvebeviset, eller skal der i lyset af arvebevisets indhold og funktion fastsættes visse kriterier?

6. REGISTRERING AF TESTAMENTER

At finde testamenter, navnlig når de er oprettet i udlandet, er ofte umuligt.

Spørgsmål 36: Skal der etableres et system for registrering af testamenter i alle medlemsstaterne? Skal der oprettes et centraliseret register?

Spørgsmål 37: Hvilke foranstaltninger skal der vedtages for at lette de formodede arvingers og de kompetente myndigheders (herunder også fra deres egen medlemsstat) adgang til nationale dele af systemet?

7. LEGALISERING

At etablere et europæisk juridisk samarbejdsområde kræver, at formaliteterne forsvinder eller forenkles.

Spørgsmål 38: Er der problemer forbundet med at fjerne alle formaliteter vedrørende legalisering eller apostille-påtegning af offentlige dokumenter vedrørende arv?

8. RETLIG FREMGANGSMÅDE

I lyset af det foregående udgør det en meget stor og kompliceret opgave at udarbejde en række fællesskabsbestemmelser vedrørende arv og testamente.

Spørgsmål 39: Kan der udarbejdes ét enkelt og fuldstændigt instrument? Hvis ikke, i hvilken rækkefølge og i hvilke faser skal opgaverne tilrettelægges?